

RUMÄNIEN

Unge kung Mikael framstår i dag som en "stark man".

börjar om från

106941

början

Rumänerna gav tyskarna generösa handtag mot Sovjet, ungrarna tredskades. Nu står Ungern på svarta listan, medan Rumänien vinner guld och gröna skogar med allierad hjälp.

Ekot av kanonerna kring Budapest väller alltjämt fram över Europa, från Bulgarien kommer då, och då en nyhet till världspresen via Ankara, och marskalk Tito har sedan gammalt haft en del högtalare västerut. Men vad sker i Rumänien efter vapenstillståndet med de allierade? Sällan hör man något från Bukarest och landet kring Donaumynningen. Rumänien har blivit liksom en vit fläck på kartan.

Ändå är Rumänien stort nog att kunna påräkna intresse, och det innehar en nyckelposition, som är så viktig, att vad som sker i Bukarest ej kan undgå att få återverkningar även på andra håll. Om man skall försöka utläsa vissa tendenser ur de sparsamma meddelanden, som ingått från Bukarest, så visar det sig, att utvecklingen löper i moderata banor. Mycket mera moderata än man hade kunnat förutse. De revolutionära omvälvningar, som man tidigare allmänt väntat sig i de ryska arméernas spår, har utelämnats även i Rumänien, men situationen i Bukarest företer dock åtskilliga olikheter mot den i Helsingfors eller den i Sofia.

Finland har lyckats hålla en efter omständigheterna mycket moderat politisk linje, och ingen enda politisk "krigsförbrytare" har arresterats där. I Bulgarien är radikaliseringen långt framskriden, säkerligen till stor del på grundval av ras- och språkfrändskapen mellan Bulgarien och moder Ryssland, och de främsta politiska "krigsförbrytarna" har redan avrättats, varvid man ej ens skonat kungligt blod. Rumänien har hållit en medelväg. Omkring 10.000 rumänska "krigsförbrytare" har arresterats, men ingen har hittills blivit dömd.

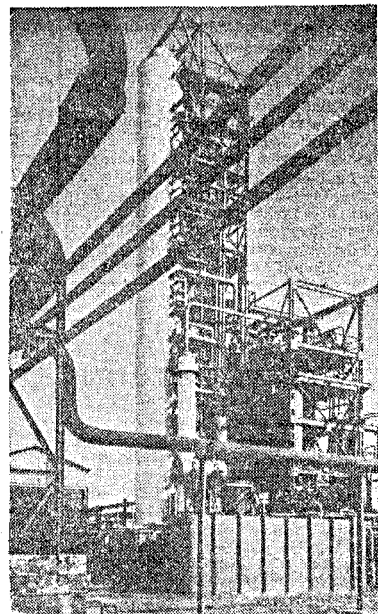
Högst upp på listan över de arresterade finner man marskalk Antonescu och vice konsejpresidenten Mihai Antonescu, som marskalken trots namnet inte är släkt med. Marskalken har troligen att vänta det strängaste straff, men vad Mihai Antonescu beträffar, så har han ett klart alibi i krigsförbrytarfrågan. Det har nämligen aldrig varit någon hemlighet, att "den andre Antonescu" hela tiden bedrivit opposition mot tyskarna, och det må räknas marskalken till godo, att denne ständigt vägrade efterkomma de tyska kraven på hans avskedande. Men Mihai A. har syndat på annat sätt. Han försmådde inte att utnyttja sin inflytelserika ställning till egen vinning, och de summor, som han berikat sig med, går upp till miljardbelopp — i lei räknat. Han kommer antagligen att undgå dödsstraff, men hans vinningslystnad kommer att stå honom dyrt, när räkningen med den gamla regimen skall göras upp. Bland de 10.000 arresterade utgöres för övrigt det övervägande flertalet av järgardesfolk, som konspirerat med tyskarna men som ej heller under Antonescu tilläts verka i full frihet.

O

Även om den nuvarande regeringen Radescu sitter säkert i sadeln, är det ej fullt lika lugnt under ytan i Bukarest som i Helsingfors. Partistridig-

Av Bertil Svahnström

Alltjämt finns gott om oljeförädlare i funktionsdugligt skick.

heterna på vänsterkanten i Finland har vissa motsvarigheter i Bukarest, och det tycks först och främst vara ryssarnas förtjänst, att allt är lugnt och stilla. Kommunisterna pockar på större inflytande, och deras pressmullrar, men från ryskt håll torde de ha fått klart besked om att de ej kan vänta något sovjetstöd för en våldsaktion — tvärtom.

Ty vad som just nu dikterar Sovjets hållning till Rumänien — liksom även till Finland — är att Sovjet av ekonomiska och militära skäl har ett överväldigande intresse av att ordningen och kontinuiteten upprätthålles. De rumänska kommunisterna har inga förvaltningsmässiga traditioner, de har ett mycket tunt intelligensskikt till sitt förfogande, och de skulle ej vara i stånd att styra ett land utan mycket svåra inre kriser och skakningar.

Att Ryssland önskar undvika sådana är ej alltför svårt att förstå. 14 rumänska divisioner kämpar nu under marskalk Malinovski i sydöstavsnittet, de flesta på tjeckoslovakisk mark. Det är en truppstyrka, som ej ens den ryska kolossen kan förakta, och såväl Malinovski själv som sovjetpressen har uttalat sig i mycket berömmande ordalag, om den rumänska krigsinsatsen under krigets slutskede. I engelsk press har man förklarat, att rumänska armén står på fjärde plats bland de makter som nu bekämpar Tyskland, men måhända har Frankrike på sistone gått upp till fjärdeplatsen. Frågan om Rumäniens erkännande som medkrigsförande har diskuterats på allierat håll.

Sovjets ekonomiska intressen i Rumänien är ej mindre än de militära. Krigsskadeståndet på 300 milj. dollar skall liksom det finska erläggas efter 1938 års prisnivå, men vissa pristillägg på 10-15 proc. har beviljats. Viktigt är att hälften av skadeståndet skall erläggas i form av olja, d. v. s. en vara, som är värd mer än guld. Det förefaller, som om oljeleveranserna skulle försäkra rumänerna de minsta bekymren beträffande skadeståndsbetalningarna, ty de årliga oljeleveranserna till

Ryssland blir ej så stora som vad Tyskland årligen sugit ut ur Rumänien under kriget. De allierades bombardemang tycks ej ha åstadkommit någon allvarligare skada på oljefälten. Dessa var försedda med så talrika reservanläggningar, att det alltjämt finns fullt upp med oljepumpar och raffinaderier i funktionsdugligt skick. Svårare blir det för rumänerna att uppfylla de ryska leveranskraven i fråga om maskiner o. d. Men regeringen Radescu har dock möjlighet att uppfylla skadeståndsförpliktelserna. En kommunistregering skulle inte ha det. Detta vet man i Moskva.

O

Partifördelningen i regeringen är fem representanter för bondepartiet, fem liberaler och sex företrädare för vänsterpartierna — socialistiska partiet, kommunistiska partiet och bondekommunistpartiet. Om partiernas reella styrka bland folket har man intet säkert begrepp, eftersom allmänna val ej anordnats på många år. I motsats till Finland är ej heller några val planerade. Det sydliga bloget är ännu alltför hett.

Konsejpresidenten general Nicolae Radescu har aldrig tillhört något politiskt parti, men han har dock ej stuckit under stol med sitt demokratiska sinnelag, och under Antonescus diktatur utselöts han ur armén. Han utnämndes för 20 år sedan till adjutant åt konung Ferdinand och drottning Maria, men med kung Carol kom han snart nog på spänd fot, och det dröjde inte länge, förrän kungl. slottets portar stängdes för honom. Men samtidigt som han lystes i bann av Antonescu, knöts åter vissa hemliga trådar till kungl. slottet, där den unge kung Mikael nu residerade. Denne kunde visserligen ej undgå att utgå stödja marskalk Antonescu, men han undvek klokt varje demonstration för Tyskland. Det är ju rätt allmänt bekant, att det var kungen, som förberedde antonescuregimens störtande och Rumäniens sidobyte i kriget. Kung Mikael framstår i dag som en "stark

AN
Mrk: Romania.

St.T. 23.2.45.

8853

Rumänien börjar om från början.

Ministerpresidenten.